

De maand juni

Maandkalender

Aan het einde van de maand juni wordt duidelijk hoeveel pups er zijn en in welke conditie deze de groeiperiode ingaan. Natuurlijk moet het laatste, voor de teef zware deel van de lactatieperiode nog volbracht worden. Voor de groei van de pups is juni een heel belangrijke maand: wordt de begingroei die op melk gemaakt is goed doorgezet op het farmvoer! Voerbeleid en water spelen daarbij een belangrijke rol.

Ing. Jan de Rond, onderzoeker Kenniscentrum Edelveen te Edeveen

De activiteiten in juni zijn gericht op het volbrengen van de lactatieperiode en de start van het groeiseizoen. De pups gaan mee-eten, worden preventief geënt en krijgen extra ruimte of de voorbereidingen daartoe worden genomen. Het voersysteem waarbij per voerbeurt zowel onder als een beetje boven op de ren gevoerd wordt, resulteert in de zwaarste pups en het minste gewichtverlies van de teef. Edelveen voert sinds 2016 meer in de lactatie, hierbij krijgen de teven langere tijd voer op hun ren (22 uur versus 20 uur).

Het moment van op de onderklep voeren wordt vooral door de teef bepaald. Als de teef nog veel melk in de melkpakketten heeft, is het te vroeg om op de onderklep te voeren en moet het moment enkele dagen uitgesteld worden. Dat is eenvoudig te checken door de melkpakketten te voelen. Hebben een aantal teven harde melkklierpakketten dan is het raadzaam om i.o.m. uw dierenarts een antibioticumbehandeling in te zetten. Een goede melkproductie blijft belangrijk in het vervolg van de lactatie. Het beeld van een slapende teef met melk drinkende pups van 5 of 6 weken leeftijd is heel gebruikelijk in juni. Het overgaan van melk naar vast voedsel kan gepaard gaan met problemen zoals natte pups en Nursing sickness. Als de pups zijn omgeschakeld, mag/moet er continu voer

op de klep liggen.

De overgangperiode van melk naar voer is ook de meest kritische voor de wateropname. De teef moet veel water opnemen voor de melk en de pups moeten leren drinken. Tussen het moment van mee-eten en zelfstandig waterdrinken zit **2 weken**. In die tijd wordt de behoefte gedekt door de melk en het likken aan de lippen van de teef, want de pups hebben ook vocht nodig om het voedsel te verteren. Volwassen nertsen drinken bij iedere 100 gram voeropname 60-70 gram water. Zouden pups daar veel in verschillen? Op 40 dagen leeftijd eten pups 60-70 gram voer per dag. De vochtbehoefte is dan 45 gram water per dag. Dat is veel en kan niet alleen

in het voer worden toegevoegd. De pups durven het nachthok en de rest van het nest niet te verlaten om water te gaan drinken. Dat doen ze pas als ze ouder dan 6 weken zijn. Het is belangrijk om de pups zo makkelijk en snel mogelijk te laten drinken, voor zowel de pups als de teef. De teef verliest in juni gemiddeld 2x meer gewicht dan in mei en dat in de periode dat haar pups 'zelfstandig' zijn! Teven zijn goede moeders en hebben veel te verduren. Extra water in het voer en meerder voerbeurten per dag zijn daarom wenselijk. Bij een rondpompend watersysteem, zoals Forelco en Columbus, is de waterdruk op de nippel van essentieel belang. De nippel moet bij deze systemen net niet lekken zodat de pups eenvoudig het drinken leren. Later kan de druk wel weer wat opgeschroefd worden, want bij een lage druk komt er weinig water uit de nippel voor de nertsen met dorst. Maatregelen om het water drinkbaar te houden zijn altijd van belang. De beste maatregel is het water naar de pups brengen door een drinknippel bij het nachthok. Edelveen heeft dat nu op de hele farm en de uitval tussen de 2e telling en verspenen was lager dan voorgaande jaren. Deze extra drinknippel is ook welkom op warme dagen, want dan is water drinken een van de methoden om warmte kwijt te raken. Dan moet de drinknippel wel vrij zijn om te drinken en met 2 nippels is die kans 2x zo groot.

Het selecteren op pupgewicht is niet veelzeggend voor de pelslengte. Dat is althans de conclusie uit de relatie tussen het gewicht van pups (op 3 en 7 weken) en de gemeten pelslengte. Daarvoor is nu een sterke verklaring: de jongste pups zijn wel zwaarder, maar ze hebben een kortere lichaamslengte dan de oudste pups. Hierover een groot artikel in deze editie, waarmee eindelijk de vraag uit juni beantwoord kan worden: **WANNEER MOET HET ENERGIEGEHALTE VAN HET VOER STIJGEN?** Antwoord: **ZO LAAT MOGELIJK VOOR DE LENGTEONTWIKKELING VAN DE PUPS EN DE PELSLENGTE!** Deze ontdekking is eigenlijk heel logisch: de pups zitten in de sterkste groeifase van hun leven en hebben daar eiwit voor nodig. Voer met meer energie bevat naar verhouding minder eiwit. Daarnaast eten pups minder van het voer met meer energie. Deze 2-3 weken kosten pelslengte! De teven kunnen wel voer met hoger energie verwerken. In juni zou het verstandig zijn om het voer niet in ME te laten stijgen en dat er voor de teven een

aparte portie wordt gemaakt met 1-3% olie, welke op de voerplaats op de ren gevoerd wordt.

Het meten van de lichaamslengte in de meetkoker is een goede, betrouwbare methode, mits goed uitgevoerd. Plak een rolmaat over de buis en meet met 2 personen: de ene houdt de nerts vast, de andere kijkt waar het neusje van de nerts uitkomt. Vaak laten nertsen maar één keer, de eerste keer in de koker, de lengte goed zien, zorg dat je het ziet. De sensor meet de lengte niet goed, is te traag en meet alleen in het midden van de buis. Nertsen die langs de wand bewegen krijgen zodoende een te korte lengte, want de sensor meet de positie van de oren van de nerts. Dit geeft weinig vertrouwen in de meetmethode, hoewel de meetmethode nooit met de sensor is ontstaan. Dat is vanaf het begin gecommuniceerd. Goed meten kost tijd, maar levert heel veel op. Edelveen heeft na twee jaar selecteren op lichaamslengte geweldig grote stappen in pelslengte gemaakt. Edelveen heeft meer lengteklasse 40 reuen dan lengteklasse 30 en het totaal aan lengteklassen 40-50 en 60 is 50% van alle pelzen. Bij de teven heeft Edelveen meer lengteklasse 0 teven dan lengteklasse 1 en het totaal aan lengteklassen 0 en 20 is 57% van het totaal. Dit is het effect van selecteren op lichaamslengte en harder voeren in de lactatieperiode. Dit mag best een beetje tijd kosten.

In deze editie een kostenberekening van teven met lage en hoge ELISA-waarde. Nakomelingen van teven met een lage ELISA-waarde kennen minder uitval en meten een betere pelslengte. Het rendement van teven met een lage ELISA-waarde is 50% hoger dan van een teef met hoge ELISA-waarde.

Juni kan berucht zijn om de hoge temperaturen. Probeer daar zo goed mogelijk op in te spelen door verkoeling met wind, water en doorlichten van nestkisten. Dieren nat sproeien met koud water is geen probleem, de luchtvochtigheid op warme dagen is ong. 50% en tijdens onweer ong. 65%.

Als u dat onder controle heeft kunt u ook nog een beetje genieten van mooi weer. De lange avonden in juni zijn heerlijk om buiten door te brengen.

